

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA USORA

***DOKUMENT OKVIRNOG
PRORAČUNA OPĆINE USORA
ZA RAZDOBLJE 2027.-2029.***

Usora, Lipanj 2026. Godine

POGLAVLJE 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2027.-2029. godina

U skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/25) izrađen je Dokument okvirnog proračuna Općine Usora za razdoblje 2027.-2029. godine koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isto razdoblje. Izrada Dokumenta okvirnog proračuna (DOP) za trogodišnje razdoblje je postala uobičajna praksa na svim razinama vlasti u BiH u protekli nekoliko godina.

Cilj Dokumenta okvirnog proračuna je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske (razvojne) politike u središte procesa planiranja i izrade proračuna, imajući u vidu da je godišnji proračun jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati gospodarski i socijalni prioriteti. Dokument okvirnog proračuna treba da predstavlja stratešku osnovu za proces izrade godišnjeg proračuna.

Smjernice gospodarske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, kao osnova za pripremu DOP-a, u skladu sa Zakonom o proračunu u F BiH, treba da sadrže strateške ciljeve i pokazatelje gospodarske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOP-om. Dokument okvirnog proračuna predstavlja preliminarni Nacrt proračuna za 2027. godinu, te daje predviđanja za 2028. i 2029. godinu.

Moderan proces srednjoročnog planiranja proračuna je proces koji ima jasno definiran proračunski kalendar i raspodjelu odgovornosti, ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na razini raspoloživih vladini resursa, omogućava raspodjelu ograničenih reusrsa na najvažnije gospodarske i socijalne prioritetne politike vlade.

Teškoće za primjenu ovakvo definirani zakonski odredbi predstavlja činjenica da su i novim Zakonom o proračunima u F BiH definirane iste procedure i rokovi za pripremu proračunskih dokumenata za sve razine vlasti, da se u pripremi navedenih dokumenata treba bazirati na smjernice gospodarske i fiskalne politike viši razina vlasti koje općine nemaju u razdoblju pripreme svojih proračunskih dokumenata.

Polazni temelj za izradu DOP-a za razdoblje 2027.-2029. godine su procjene gospodarskog razvoja, potrebe socijalnog sektora, makroekonomski pokazatelji, te procjena prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOP-om, a u skladu sa raspoloživim sredstvima. Imajući u vidu navedeno srednjoročne makroekonomske prognoze u Dop-u Općine Usora za razdoblje 2027.-2029. godine baziraju se na trenutno dostupnim elektronskim verzijama sljedećih dokumenata viših razina vlasti: (1) Smjernice gospodarske i fiskalne politike za razdoblje 2027.-2029. godina, (2) Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika Bosne i Hercegovine, (3) Projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza za županije i općine za razdoblje 2026.-2029. godine (Federalno ministarstvo financija, svibanj 2026. godine).

Dokument okvirnog proračuna Općine Usora za razdoblje 2027.-2029. godine pokriva sljedeće oblasti:

- srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze
- prognoze izravnih i neizravnih prihoda
- projekciju rashoda i tekući transfera (upravljanje javnom potrošnjom)
- proračunske prioritete za razdoblje 2027.-2029. godine.

POGLAVLJE 2: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

U ovom poglavlju dani su osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su temeljene preliminarne procjene DOP-a Federacije BiH za razdoblje 2027.-2029. godina, a na temelju čega se rade projekcije jedinica lokalne samouprave.

Prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima Agencije za statistiku BiH za 2025. godinu procjenjuje se da je stopa realnog gospodarskog rasta u odnosu na prethodnu godinu iznosila 2,1%. U DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se navodi da je domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i investicija predstavljala glavni oslonac rasta, dok je doprinos trgovinske bilance bio blago negativan.

U DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se navodi da će razvoj u međunarodnom gospodarskom okruženju i dešavanja u pogledu trenutnih geopolitičkih nestabilnosti u velikoj mjeri odrediti i gospodarska kretanja u Bosni i Hercegovini. Prema projekcijama DEP-a, na bazi raspoloživih podataka i makroekonomskih modela, u Bosni i Hercegovini se u 2026. godini može očekivati realni rast BDP-a od oko 2%. Glavne pretpostavke u osnovnom scenariju gospodarskih kretanja u Bosni i Hercegovini za 2026. godinu predstavljaju: stabilizacija eksternih dinamika u vanjskom okruženju i internih dinamika u zemlji. Očekuje se da će domaća tražnja predstavljati glavnu osnovu projektiranog gospodarskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Projektiran je realni rast privatne potrošnje od 1,4% te realni rast javne potrošnje od 2,2%.

Prema projekcijama DEP-a, važnu odrednicu za gospodarska kretanja u Bosni i Hercegovini u narednom razdoblju, pored internih dinamika, predstavljaju i gospodarska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU-27. U dokumentu makroekonomskih projekcija iz ožujka 2026. godine se navodi da se negativne gospodarske posljedice proteklih i trenutnih globalnih nestabilnosti (pandemija virusa korona, sukobi u Ukrajini i Bliskom istoku, svjetska energetska kriza i dr.) manifestiraju kroz trgovinske, financijske i cjenovne šokove u svijetu i BiH. Prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za razdoblje 2027-2029 u BiH se može očekivati realni gospodarski rast od oko 3% na godišnjoj razini (2027: 2,6%, u 2028: 3% i u 2029: 3,4%).

Tabela 1. Projekcija rasta BDP-a, DEP, ožujak 2026

	Zvanični podaci		Projekcije			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nominalni rast	6,0	7,9	5,8	5,1	5,3	5,6
Realni rast	2,6	2,1	2,0	2,6	3,0	3,4

Izvor: DEP, ožujak 2026. godine

U odnosu na DEP-ove projekcije makroekonomskih indikatora iz rujna 2025. godinu, u njihovim projekcijama iz ožujka 2026. godine, podaci za 2025. godinu su korigirani na sljedeći način: nominalni rast BDP-a za +2,7 p.b., nominalni rast uvoza za -1 p.b., nominalni rast izvoza za +0,7 p.b., nominalni rast vladine potrošnje za +5,2 p.b. nominalni rast investicija +2 p.p, inflacija +0,1 p.b.

Podaci koji se odnose za nominalni rast uvoza, vladine potrošnje i investicija u 2026. godini nisu mijenjani u odnosu na DEP-ove projekcije iz rujna 2025.

U odnosu na DEP-ove projekcije makroekonomskih indikatora iz rujna 2025. godinu, u njihovim projekcijama iz ožujka 2026. godine, nominalni rast BDP-a za 2027. i 2028. godinu blago je korigiran za +0,1 p.b. i +0,3 p.b. Indikatori za 2029. godinu se ne mogu usporediti u sadašnjim u odnosu na prethodne projekcije, pošto 2029. godina nije bila obuhvaćena u prošlogodišnjim projekcijama DEP-a. Usporedba DEP-ovih posljednjih i prethodnih projekcija za 2027. i 2028. godinu po rashodovnim komponentama BDP-a.

POGLAVLJE 3: Srednjoročna fiskalna prognoza

Gospodarstvo europodručja ostalo je otporno u 2025. unatoč neizvjesnosti i šokovima povezanim s trgovinskom politikom. Očekivanja u vezi s gospodarskim rastom dosljedno su revidirana naviše tijekom prošle godine i taj se pozitivni zamah gospodarske aktivnosti uglavnom održao i početkom 2026. Međutim, zbog rata na Bliskom istoku ponovno vlada neizvjesnost i gospodarski izgledi ponovno su zamagljeni. Poremećaji pomorskog prijevoza kroz Hormuški tjesnac, na jednoj od glavnih ruta globalne trgovine naftom i ukapljenim prirodnim plinom (UPP), zajedno s napadima na energetske infrastrukturu, doveli su do znatne volatilnosti na globalnim energetskim tržištima te povećanja cijena nafte i plina. Osnovne projekcije stručnjaka ESB-a temelje se na kretanjima terminskih cijena energenata na krajnji datum 11. ožujka 2026. ona upućuju na zaključak da će tromjesečne prosječne cijene nafte i plina dosegnuti najvišu razinu od oko 90 USD po barelu odnosno 50 EUR po megavatsatu u drugom tromjesečju 2026. te da će se potom smanjivati u sljedećim tromjesečjima. U skladu s tim pretpostavkama u osnovnim projekcijama predviđa se povećanje inflacije, koje će nepovoljno utjecati na kupovnu moć i osobnu potrošnju te tako i na rast BDP-a, osobito u kratkoročnom razdoblju. Međutim, budući razvoj sukoba i njegov utjecaj na cijene energije, neizvjesnost i povjerenje te prijenos šoka cijena energije na potrošačke cijene bez energije i dalje su vrlo neizvjesni. Stoga su osnovne projekcije dopunjene alternativnim, hipotetskim scenarijima u kojima se pretpostavljaju različiti stupnjevi snage gospodarskog učinka sukoba na europodručje.

Na kraju prošle godine gospodarstvo europodručja raslo je po stopi od 0,2 %, u skladu s projekcijama iz prosinca, a pridonijelo mu je jačanje potrošnje i državnih ulaganja. Kratkoročni pokazatelji upućivali su na nastavak pozitivne dinamike rasta u prvim dvama mjesecima 2026., ali rat na Bliskom istoku doveo je do revizije naniže kratkoročnih izgleda za rast jer će šokovi za cijene energije i povećanje neizvjesnosti vjerojatno dovesti do smanjenja potrošnje i ulaganja. Pod pretpostavkom relativno brzog smanjenja cijena energije, koja je ugrađena u cijene na terminskim energetskim tržištima, i neizvjesnosti, očekuje se da će to usporavanje biti privremeno. U srednjoročnom bi razdoblju glavni pokretač rasta u europodručju trebala i nadalje biti domaća potrošnja, poduprta otpornim tržištem rada i državnom potrošnjom na infrastrukturu i obranu, posebno u Njemačkoj.

Kada je riječ o inozemnim činiteljima, iako se očekuje da će se rast izvoza povećati zbog sve veće inozemne potražnje, vjerojatno će se kontinuirano smanjivati udio europodručja na svjetskom tržištu zbog dugotrajnih problema povezanih s konkurentnošću, od kojih su neki strukturne naravi, i bez obzira na to što su carine na izvoz u Sjedinjene Američke Države (SAD) malo niže nego u vrijeme dovršetka projekcija iz prosinca. U osnovnim se projekcijama predviđa godišnja stopa rasta realnog BDP-a od 0,9 % u 2026., 1,3 % u 2027. i 1,4 % u 2028. U odnosu na projekcije iz prosinca 2025. rast realnog BDP-a revidiran je naniže za 0,3 postotna boda za 2026. i za 0,1 postotni bod za 2027. zbog eskalacije rata na Bliskom istoku te je ostao nepromijenjen za 2028. Predviđa se da će inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) u drugom tromjesečju 2026. naglo porasti na 3,1 % potaknuta naglim rastom inflacije cijena energije zbog krize na Bliskom istoku te da će se zatim u trećem tromjesečju smanjiti na 2,8 % nakon smanjenja cijena energenata ugrađenih u terminske cijene. U osnovnim se projekcijama predviđa da će inflacija cijena energije postati negativna u 2027. uglavnom zbog negativnih baznih učinaka te se znatno povećati u 2028. Predviđa se da će inflacija cijena hrane prvo rasti od kraja 2026. kako se troškovni pritisci koji proizlaze iz naglog porasta cijena energije budu prenosili na potrošačke cijene hrane te da će se potom smanjiti u 2028. Inflacija mjerena HIPC-om bez energije i hrane trebala bi se smanjiti s 2,4 % u 2025. na 2,1 % u 2028.

Općenito gledajući, u osnovnim projekcijama predviđa se da će se inflacija mjerena HIPC-om povećati s 2,1 % u 2025. na 2,6 % u 2026. te da će se potom smanjiti na 2,0 % u 2027. i porasti

na 2,1 % u 2028. Rast plaća smanjivat će se u sljedećim godinama, iako sporije nego što je predviđeno u prethodnim projekcijama zbog određenih učinaka naknada za inflaciju povezanih sa šokom cijena energije. U odnosu na projekcije iz prosinca 2025. izgledi za ukupnu inflaciju mjerenu HIPC-om revidirani su naviše za 0,7 postotnih bodova za 2026. uglavnom zbog komponente energije. Revidirani su naviše za 0,2 postotna boda za 2027. i za 0,1 postotni bod za 2028. jer se troškovni pritisci koji proizlaze iz viših cijena energije prenose na inflaciju mjerenu HIPC-om bez energije i hrane te na komponente hrane a komponenta energije revidirana je malo naniže.

Makroekonomski pokazatelji za period 2024-2029

Tabela 2

Indikator	Zvanični podaci		Projekcije			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nominalni BDP u mil KM	55.091	59.440	62.895	66.115	69.602	73.486
Nominalni rast u %	6	7,9	5,8	5,1	5,3	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	103,4	105,7	103,7	102,5	102,2	102,1
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	53.300	56.247	60.651	64.521	68.101	71.987
Realni rast u %	2,6	2,1	2	2,6	3	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	1,7	4	4,1	2,2	2,1	2
Potrošnja u mil KM	47.560	50.700	53.459	56.068	58.546	61.292
Realni rast u %	4,1	2,2	1,6	2,1	2	2,3
Vladina potrošnja u mil KM	10.524	11.471	11.896	12.729	13.518	14.329
Realni rast u %	2,8	2,8	2,2	1,9	2,1	1,9
Privatna potrošnja u mil KM	37.036	39.229	41.563	43.340	45.028	46.963
Realni rast u %	4,4	2	1,4	2,1	2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	13.097	14.194	14.962	16.024	17.154	18.395
Realni rast u %	10,2	5,2	3,3	5,4	5,5	5,7
Vladine investicije u mil KM	1.831	2.106	2.306	2.520	2.772	3.049
Realni rast u %	16,9	11,7	7,2	7,4	7,7	7,7
Privatne investicije u mil KM	11.266	12.088	12.656	13.504	14.382	15.346
Realni rast u %	9,2	4,2	2,6	5	5,1	5,3
Uvoz u mil KM	29.057	30.602	31.878	33.548	35.429	37.416
Nominalni rast u %	4,5	5,3	4,2	5,2	5,6	5,6
Realni rast u %	4,7	5,2	2,6	3,5	4,1	3,1
Izvoz u mil KM	21.879	23.133	24.033	25.177	26.640	28.188
Nominalni rast u %	-0,2	5,7	3,9	4,8	5,8	5,8
Realni rast u %	-1,6	2,6	1,9	3,2	4,2	3,2
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,9	24,2	24,3	24,7	25,3
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.860	-1.994	-2.088	-2.371	-2.631	-2.866
Rast u %	74,4	7,2	4,7	13,6	11	8,9
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,4	-3,4	-3,3	-3,6	-3,8	-3,9

IZVOR: DEP - mart 2026. godine

Rizici po projekcije rasta u srednjoročnom periodu 2026. – 2029. godine vrlo su naglašeni i u najvećoj mjeri pod utjecajem su vanjskih čimbenika, a odnose se uglavnom na globalna geopolitička zbivanja.

Nakon neznatnog ublažavanja u 2025. predviđa se da će se karakter fiskalne politike europodručja snažnije ublažiti u 2026. i u određenoj mjeri pooštriti tijekom 2027. i 2028., ali

izgledi su neizvjesni. Razlozi za ublažavanje u 2026. ponajprije su veće javno ulaganje i fiskalni transferi. Povećanje ulaganja u prvom redu proizlazi iz velike potrošnje na obranu i infrastrukturu u Njemačkoj i drugim manjim državama a u određenoj mjeri i iz ulaganja financiranih iz programa NGEU.

Rat na Bliskom istoku dodatno pojačava veliku neizvjesnost fiskalnih izgleda. Karakter fiskalne politike mogao bi biti ekspanzivniji nego što je pretpostavljeno u osnovnom scenariju ako vlade uvedu mjere potpore zbog cijena energije.

Kao važan izvor rizika značajno je navesti daljnje povećanje američkih carina na cjelokupan uvoz iz EU-a u odnosu na trenutnu razinu, kao i protumjere zemalja članica EU-a (uvođenje takozvanih recipročnih carina). To bi se zasigurno negativno odrazilo na privredni rast u zemljama naših najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera te i na očekivani rast u Federaciji BiH. Sa druge strane, ukoliko bi došlo do ukidanja bilateralnih carina između Sjedinjenih Američkih Država i EU-a (takozvana nulta carinska stopa), što predstavlja pozitivan rizik po ove projekcije, očekivan je snažniji privredni rast u EU od projiciranog. Snažniji privredni rast u zemljama naših vanjskotrgovinskih partnera, rezultiralo bi snažnijim rastom od projiciranog u Federaciji BiH.

Rizici u srednjoročnom razdoblju odnose se i na nepovoljnu demografsku strukturu stanovništva Federacije BiH, visok postotak starijih u ukupnoj strukturi stanovništva, te na migraciju stanovništva iz domovine. Posebno je naglašen trend odlaska mlađe i obrazovanije populacije koji predstavljaju najznačajniji demografski segment. Ukoliko se ne prekinu trend odlaska mladih, obrazovanih i kvalificiranih kadrova iz zemlje srednjoročno bi to rezultiralo smanjenjem produktivnosti i značajnim usporavanjem rasta.

3.1. Neizravno oporezivanje na razini Bosne i Hercegovine i raspodjela prihoda

U skladu sa Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 9/05, 35/05, 100/08, 33/17, 46/23, 80/23 i 20/25), neizravni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

U odnosu na prethodne projekcije, projekcije prihoda od neizravnih poreza za 2026. godinu revidirane su za +152,5 mil KM. Revizija projekcije je kumulativni rezultat promjene statističke osnovice (izvršenje za 2025. godinu), tekućih trendova u naplati prihoda i revizije projekcija makroekonomskih pokazatelja.

Prihodi od PDV-a za 2026. godinu su snažno revidirani naviše, zbog pozitivnih trendova naplate u prvom kvartalu 2026. godini, te reviziji projektirane stope inflacije, nominalnog BDP-a i potrošnje za 2026. godinu (DEP, ožujak 2026). Projekcije prihoda od trošarina za 2026. godinu su, sa druge strane, revidirane naniže u odnosu na listopadske projekcije, a revizija je kumulativni rezultat razlike u statističkoj osnovici, te revizije projekcija naplate trošarina na derivate nafte za 2026. godinu kao posljedice snažnog rasta cijena derivata, a koje nije bilo predviđeno listopadskim projekcijama. Projekcije prihoda od putarine revidirane su naniže zbog predviđenog pada potrošnje derivata radi rasta cijena i ponovne primjene oslobađanja plaćanja putarine za rudnike i termoelektrane, imajući u vidu konačno rješenje Vijeća za državnu pomoć kojim je utvrđeno da navedeno oslobađanje ne predstavlja državnu pomoć. Oslobađanje plaćanja putarine za rudnike i termoelektrane nije bilo uključeno u projekcije Odjeljenja iz listopada 2025. godine.

Početak 2026. obilježen je nultim rastom neto prihoda od neizravnih poreza. Naglo poboljšanje trendova ostvareno je u veljači i ožujku 2026., sa mjesečnim stopama rasta neto prihoda od 14,1% i 11,8%, respektivno. Razlog za lošiji start početkom godine su bile visoke isplate povrata PDV-a, a rast neto naplate neizravnih poreza u veljači i ožujku rezultat je kumulativnog pozitivnog trenda – rasta bruto naplate i smanjenih isplata povrata. Dodatni faktor rasta naplate u ožujku je bio početak rata sa Iranom, koji je potaknuo veći uvoz derivate nafte i ostalih dobara u cilju stvaranja zaliha i zadovoljenja rastuće potražnje u zemlji. Samo je povećani uvoz derivata nafte u ožujku naplatom trošarina i putarine donio 2,6 p.b. rasta neto naplate neizravnih poreza u tom mjesecu.

Na razini prvog kvartala 2026. bruto naplata prihoda od neizravnih poreza je bila veća za 6,5% u odnosu na prvi kvartal 2025., ali su povrati bili manji za 4,3%, što je povećalo neto rast iznad očekivanog. U apsolutnom iznosu neto naplata u prvom kvartalu 2026. je iznosila 2,4 mlrd KM ili 192,2 mil KM više u odnosu na prvi kvartal 2025.godine. Visoke mjesečne stope rasta naplate neizravnih poreza u veljači i ožujku 2026. povećale su kumulativne neto efekte, te je na razini prvog kvartala ostvarena stopa rasta od visokih 8,7%. Pregled kvartalnih stopa rasta pokazuje da su visoke stope rasta u posljednjih sedam godina bile posljedica globalnih kriza (pandemija, rat u Ukrajini, energetska kriza) i domaćih politika (efekat baze zbog prelaska na novi režim plaćanja trošarina na duhanske prerađevine početkom 2023.). Tijekom 2025. godine kvartalne stope rasta su se vratile u “normalne” okvire rasta, u rasponu 5% - 6,5%, što se ponovno poremetilo izbijanjem rata sa Iranom i pojavom nove globalne energetske krize.

Analiza trendova naplate ukazuje na dugogodišnji rast prihoda od PDV-a. U godini uvođenja PDV-a (2006) naplaćeno je 2.483,8 mil KM neto prihoda od PDV-a. U svim narednim godinama, izuzev 2009. i 2020. godine¹⁴, zabilježen je rast ovih prihoda. Visoke stope rasta bile su posebno izražene u godini nakon uvođenja PDV-a (2007), te u godinama koje su uslijedile nakon godine izbijanja pandemije virusa korona (2021 i 2022). Konačno, u 2025. godini je naplaćeno 6.611,6 mil KM neto prihoda od PDV-a, što predstavlja rast od visokih 4.127,8 mil KM ili 166,2% u odnosu na 2006. godinu.

Projektirani iznos neto prihoda od PDV-a u 2026. godini iznosi 7.212,7 mil KM, što je za 9,1% više od ostvarenja u 2025. godini. Projekcija je zasnovana na povjesnoj sezonskoj shemi naplate pojedinih kategorija PDV-a (koja ne uključuje godine sa specifičnostima), te kretanjima i projekcijama makroekonomskih pokazatelja.

Prihodi od PDV-a predstavljaju najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta ukupnih prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2026-2029. Nakon projektirane stope rasta od 9,1% u 2026. godini, u narednim godinama su planirane niže, stabilne stope rasta neto prihoda od PDV-a, u skladu sa projektiranim stopama rasta potrošnje. U razdoblju 2027-2029, neto prihodi od PDV-a projektirani su u skladu sa dugoročnim trendovima naplate, povjesnom sezonskom shemom te projekcijama relevantnih makroekonomskih pokazatelja.

U odnosu na prethodne projekcije, projekcije prihoda od neizravnih poreza za 2027. i 2028. godinu revidirane su za +143 mil KM i 142,1 mil KM, respektivno. Revizija projekcija je kumulativni rezultat promjene statističke osnovice (projekcije za 2026. godinu), primjene oslobođanja putarine za korisnike olakšice, te revizije projekcija makroekonomskih pokazatelja.

Projektirane stope rasta neto prihoda od neizravnih poreza za 2027., 2028. i 2029. godinu iznose 4%, 3,8% i 4,2%, respektivno.

Tabela 3. Osnovni scenario projekcija prihoda od neizravnih poreza (2026-2029), travanj 2026.

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
PDV	6.611,6	7.212,7	7.521,0	7.814,0	8.149,8	9,1%	4,3%	3,9%	4,3%
Trošarine	1.923,4	1.948,5	2.018,0	2.087,5	2.166,7	1,3%	3,6%	3,4%	3,8%
Carine	619,4	664,6	699,1	738,3	779,6	7,3%	5,2%	5,6%	5,6%
Putarina	763,9	700,2	718,4	740,0	765,2	-8,3%	2,6%	3,0%	3,4%
Ostalo *)	55,7	55,0	52,0	52,0	52,0	-1,3%	-5,4%	0,0%	0,0%
UKUPNO	9.974,0	10.581,0	11.008,6	11.431,7	11.913,3	6,1%	4,0%	3,8%	4,2%
Namjenska putarina **)	-477,2	-437,6	-449,0	-462,5	-478,2	-8,3%	2,6%	3,0%	3,4%
Sredstva za raspodjelu RASPODJELU	9.496,8	10.143,3	10.559,5	10.969,2	11.435,1	6,8%	4,1%	3,9%	4,2%

Napomene:

Kako bi se osigurala usporedivost projektiranih i naplaćenih prihoda od neizravnih poreza, projekcije prihoda od neizravnih poreza prikazane su na gotovinskoj osnovi u skladu sa izvještajima UNO o naplati po vrstama prihoda.

*) Kategorija „Ostalo“ uključuje ostale prihode koji se prikupljaju na JR UNO (prihodi od terminala, zakupnina i sl.), te neusklađene prihode (prihodi koji ostanu neusklađeni nakon konačnog usklađivanja naplate prihoda sa prijavama i deklaracijama u IT sustavu UNO), netirane sa ostalim povratima koji nisu izravno vezani za vrste prihoda.

**) Namjenska putarina je do 1.2.2018. iznosila 0,10 KM/litar derivata nafte, namijenjena u cijelosti za izgradnju autocesta, a od 1.2.2018. 0,25 KM/litar derivata nafte, za izgradnju autocesta (0,20 KM/litri) i izgradnju i rekonstrukciju ostalih putova (0,05 KM/litri).

Tabela 4. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA u KM			
	2026	2027	2028	2029
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa	461.373.813	486.730.384	510.778.200	540.033.922
1.1. Kantonalni budžet	393.871.358	415.518.073	436.047.513	461.022.903
1.2. Općinski/gradski budžeti	67.502.454	71.212.311	74.730.687	79.011.019
1.2.1. Breza	2.544.810	2.684.670	2.817.311	2.978.678
1.2.2. Doboj Jug	679.175	716.502	751.902	794.968
1.2.3. Kakanj	7.311.613	7.713.451	8.094.548	8.558.178
1.2.4. Maglaj	4.334.982	4.573.227	4.799.176	5.074.057
1.2.5. Olovo	1.907.560	2.012.397	2.111.823	2.232.781
1.2.6. Tešanj	7.735.049	8.160.159	8.563.326	9.053.806
1.2.7. Usora	1.060.687	1.118.981	1.174.266	1.241.525
1.2.8. Vareš	1.547.010	1.632.032	1.712.665	1.810.761
1.2.9. Visoko	6.640.823	7.005.795	7.351.929	7.773.024
1.2.10. Zavidovići	7.009.757	7.395.006	7.760.369	8.204.858
1.2.11. Zenica	20.974.770	22.127.520	23.220.771	24.550.781
1.2.11. Žepče	5.756.218	6.072.573	6.372.600	6.737.602

IZVOR: Projekcije rađene na bazi ukupnog plana prihoda na Jedinštenom računu, preuzetog od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje (OMA), travanj 2026. godine.

NAPOMENA: Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2026. godinu i period 2027. - 2029. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

3.2. Prihodi koji se prikupljaju od strane Zeničko-dobojske županije, općinski prihodi i transferi

3.2.1. Porezni prihodi

Porezni prihodi predstavljaju najvažniji izvor općinskih prihoda i čine oko 40% ukupnog proračuna Općine Usora. Sastoje se od izravnih poreza (porez na dohodak, porez na imovinu i dr.) i neizravnih poreza (PDV-a, trošarina i prihoda koji pripadaju Direkciji za ceste).

Za naredno trogodišnje razdoblje planiran je rast ovih prihoda od 7,00 do 11,00%.

Porez na dohodak

Oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, ulaganja kapitala i dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću propisano je Zakonom o porezu na dohodak, dok je pripadnost prihoda naplaćenih po ovom osnovu također regulisana Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. U skladu sa navedenim, od ukupno naplaćenih prihoda po osnovu poreza na dohodak, općinama/gradovima pripada minimalno 34,46%, a kantoni u skladu sa svojim propisima iz oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda mogu izvršiti raspodjelu većeg iznosa od minimalno propisanog općinama/gradovima u svom sastavu.

Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište rada (očekivani rast broja zaposlenih po stopi od 1,2% do 1,5% godišnje i očekivani rast prosječne plaće po stopi od 5,2% do 5,6% godišnje) u periodu 2027.–2029. godina, pripremljene su i projekcije navedene kategorije prihoda za ovaj period.

Tako, očekivane stope rasta prihoda od poreza na dohodak za 2027., 2028. i 2029. godinu iznose 6,7%; 6,9% i 7,1% respektivno.

Tabela 5. Prihodi od poreza na dohodak projekcije za razdoblje 2026.-2029. godina

ŽUPANIJA:

Zeničko-dobojska županija

u KM

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2026	2027	2028	2029
Porez na dohodak	142.075.816	154.776.597	168.984.021	185.049.574
Županijski proračun	93.116.490	101.440.582	110.752.127	121.281.491
Općinski/gradski proračuni	48.959.326	53.336.015	58.231.894	63.768.083

NAPOMENA: Projicirani iznosi za proračune jedinica lokalne samouprave iskazani na osnovu minimalnog udjela, propisanog Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22). Županija u skladu sa svojim propisima može vršiti raspodjelu većeg iznosa.

Porez na imovinu i nekretnine

Naplata prihoda koji se odnose na oporezivanje posjedovanja i prometa imovinom, a uključuju: porez na imovinu, porezna na naslijeđe i poklone, te porez na promet nepokretnosti, u Federaciji BiH je trenutno regulisana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave. Sukladno zakonskim propisima plaćeni poreze uplaćuje se u cijelosti u proračun jedinica lokalne samouprave. Usvojeni su novi Zakoni o porezu na promet nekretnina i Zakon o porezu na imovinu, naslijeđe i poklone koji su stupili na snagu od 01.01.2026. godine („Službene novine Ze-do kanton“, broj : 24/25).

Bazirajući se na pojedinačnim projekcijama svake od navedenih kategorija, zasnovanim prvenstveno na povjesnom i tekućem trendu naplate, projicirana stopa rasta ukupnih prihoda po osnovu poreza na posjedovanje i prometovanje imovinom u 2025. godini iznosi 3,6% čime su ovi prihodi projicirani u ukupnom iznosu od 151,6 mil. KM. Oprezno, pretpostavlja se prosječna godišnja stopa rasta ovih prihoda tokom perioda 2027.– 2029. godina od 3,9%.

3.2.2. Neporezni prihodi

Plaćanje različitih kategorija neporeznih prihoda na teritoriji Federacije BiH vrši se u skladu sa legislativom donesenom od strane Federacije BiH, županija i jedinica lokalne samouprave, što u najvećoj mjeri određuje i njihovu proračunsku pripadnost, izuzev pojedinih vrsta dijeljenih neporeznih prihoda, koji su ustanovljeni na razini Federacije BiH, a čija raspodjela se vrši između više korisnika javnih prihoda, shodno materijalnim propisima koji ih uređuju.

Prihodi od gospodarske aktivnosti i imovine

Ove prihode proračun Općine Usora realizira kroz naplatu usluga od iznajmljivanja općinske imovine. Prihode od naplate izdavanja u zakup neizgrađenog građevinskog zemljišta, poslovnih prostora, javnih površina i slično.

Naplatu korištenja javnih površina zemljišta u društvenoj svojini vrše se na temelju Odluke o privremenom korištenju objekata i zemljišta u društvenoj svojini („Službeni glasnik Općine Usora“ broj 9/18).

Prihodi od naknada, pristojbi i pružanja usluga

Ova skupina neporeznih prihoda predstavlja širu paletu općinskih prihoda čija naplata je utemeljena općinskim Odlukama o administrativnim pristojbama, Odluka o komunalnim pristojbama, Odluka o komunalnim naknadama i Odluka o naknada za vatrogastvo. U ove prihode spadaju, Naknada za korištenje podataka i usluge premjera i katastra, Cestovne naknade i Posebna naknada za zaštitu od prirodnih drugih nesreća čija je raspodjela utvrđena po propisima donesenim na višim razinama vlasti.

Najviše neporeznih prihoda na prostoru Federacije BiH prikupljeno je po osnovu različitih naknada i članarina, a najmanje po osnovu naplaćenih novčanih kazni. Treba ipak uzeti u obzir da ukupni neporezni prihodi uključuju širok spektar prilično varijabilnih prihoda, bez kontinuiranog obrasca kretanja.

3.2.3. Tekući transferi

Tekući transferi u najvećem dijelu odnose se na doznačne transfere od viših razina vlasti za određene namjene. Transferi od županije odnose se na porodiljska bolovanja, stipendije, zaštitu okoliša, braniteljsku populaciju, stalna novčana pomoć i druga namjenska sredstva. Ostvarenje transfera je promjenljivo iz godine u godinu, a ostvaruju se na osnovu broja korisnika u određenom razdoblju. Na ostvarenje tekućih transfera sa viših razina vlasti i ostali, utječu česte izmjene zakonskih propisa, kao i došćenje Odluka tijekom fiskalnih godina kojim se Općini doznavačavaju određena sredstva za infrastrukturu, obrazovanje, kulturu, socijalna davanje i drugo koje su iz godine u godinu ostvarenja različita. Tekući transferi na godišnjoj razini planirani su za razdoblje 2027. – 2029. godina u iznosu cca 700.000,00 KM. Najviši udio u tekućim transferima imaju sredstva uplaćena iz proračuna Že-do županije koja godišnje iznose oko 650.000,00 KM.

3.2.4. Kapitalni primici i transferi

Kapitalni transferi sukladno novom Pravilniku o knjigovodstvu proračuna mogu se promatrati kao: primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija i kapitalne transfere od ostali razina vlasti. Kapitalni transferi su namjenska sredstva koja za svrhu imaju nabavu stalne imovine, izgradnja i rekonstrukcija stalne imovine i sanaciju stalne imovine.

Ova sredstva su namjenska i odnose se na posebne proračunske stavke rashoda i izdataka tako da njihova visina nema utjecaja na tekući dio proračuna i preostale proračunske stavke. Planirano je zadržavanje ove grupe prihoda na dostignutoj razini, obzirom da je u tijeku realizacija niza projekata koji se sufinanciraju iz drugih izvora sredstava.

Kapitalni primici ostvaruju se temeljem opredjeljenja općinske vlasti o prodaji raspoloživi resursa. To se odnosi na prodaju zemljišta i ostali nekretnina sa kojim općina raspolaže.

Tabela 6. Projekcija prihoda i primitaka

Vrsta prihoda	Ostvare. 2025.	Plan 2026.	Projek. 2027.	Projek. 2028.	Projek. 2029.
I Porezni prihodi	1.753.000,0	2.140.000,0	2.360.000,0	2.420.000,0	2.490.000,0
Porez od PDV	1.102.000,0	1.160.000,0	1.244.000,0	1.298.000,0	1.350.000,0
Porezi na dohodak	792.000,0	1.000.000,0	1.300.000,0	1.400.000,0	1.500.000,0
Porez na dobit	0,0	0	0	0	0
Porezi građana	248.000,0	400.000,0	400.000,0	450.000,0	450.000,0
Ostali porezi	0,0	0	0	0	0
II Naknade, pristojbe i ost.prih	383.000,0	549.000,0	550.000,0	560.000,0	550.000,0
Naknade i pristojbe	383.000,0	549.000,0	550.000,0	560.000,0	550.000,0
III Novčane kazne	29.000,0	40.000,0	50.000	50.000,0	50.000,0
Novčane kazne	0,0	0	0	0	0
Ostali prihodi	29.000,0	40.000,0	50.000	50.000,0	50.000,0
IV Ostali neporeski prihodi	23.000,0	22.000,0	25.000	25.000,0	30.000,0
Ostali neporeski prihodi	23.000,0	22.000,0	25.000	25.000,0	30.000,0
V Financiranje i transferi	2.211.000,0	2.607.000,0	2.650.000,0	2.660.000,0	2.670.000,0
Transferi	2.111.000,0	2.607.000,0	2.650.000,0	2.660.000,0	2.670.000,0
VI Kapitalni primici	0.000,0	285.000,0	100.000,0	100.000,0	100.000,0
ukupno (I + II+III+IV+V+VI)	4.788.000,0	6.063.000,0	6.319.000,0	6.543.000,0	6.700.000,0

3.3. Rizici po projekciju prihoda

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji, a svaki drugačiji ishod može narušiti i nivo realizacije istih. Imajući u vidu na trenutno puno jači utjecaj vanjskih rizika na krajnji ishod makroekonomskih prognoza, nego unutrašnjih, od izuzetnog je značaja spremnost domaćih aktera na donošenje brzih mjera prilagodbe i ublažavanja takvih utjecaja. Slabljenje gospodarskog rasta glavnih trgovinskih partnera može dovesti do usporenja vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini, što lančano može dovesti i do smanjenja naplate, prvenstveno poreznih prihoda, koji su u korelaciji sa navedenim.

Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: izmjene ostalih poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad poreznih administracija, te razvoj drugih događaja poput elementarnih nepogoda i slično.

Nadalje, treba uzeti u obzir i da kategorija ostalih prihoda, iako u strukturi ukupnih prihoda na nivou šire vlade uzima najmanje učešće, uključuje širok spektar prilično varijabilnih neporeznih prihoda, od kojih značajan dio nema kontinuirani obrazac kretanja, čime je i rizik po projekciju veći. S druge strane, provedbom mjera koje utiču na smanjenje sive ekonomije mogu se mobilizirati dodatni izvori za efikasniju i veću naplatu javnih prihoda od trenutno pretpostavljene.

Ostvarenje projektirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2026-2029 je podložno sljedećim rizicima: svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i rizicima koji se odnose na samu naplatu prihod od neizravnih poreza, a koji mogu biti pozitivni ili negativni (povrat PDV-a na kupovinu prvog stambenog objekta, rizici u vezi oslobađanja plaćanja putarine i dr).

U rizike koji mogu ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda od neizravnih poreza u sferi politike i administriranja neizravnim porezima možemo ubrojati sljedeće:

- Slabljenje borbe protiv crnog tržišta duhanskih prerađevina nakon okončanja harmonizacije poreznog opterećenja cigareta u BiH sa standardima EU;
- Slabljenje borbe protiv PDV prijevara, pogotovo u sferi povrata, koji, u situaciji pada zaposlenosti i nelikvidnosti obveznika postaju atraktivni za prijevare;
- Predlaganje izmjena politike neizravnog oporezivanja kao što su: diferencirane stope PDV-a, privremeno ukidanje trošarina na derivate, zahtjevi za oslobađanjem ili isplatu povrata za promet u zemlji i sl.

POGLAVLJE 4: Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana i sažeta politika javnih rashoda. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju proračuna i pruža pregled strukture proračuna po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koja se treba razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definiranja gornjih granica rashoda proračunskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi proračuna s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke. Kao i predhodni godina, planiranje proračuna će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Usora će i u narednom razdoblju biti opredjeljena za provođenje mjera štednje javne potrošnje u razdoblju 2026.-2029. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema i održavanje proračunske kontrola javne potrošnje.

4.1. Bruto plaće i naknade zaposlenih u službama za upravu

Ukupno očekivna potrošnja na plaće i naknade troškova uposlenih sa doprinosom poslodavca u Općinskim službama i organima Općine Usora iznosi 1.292.600,00 KM za 2026. godinu, planirana za 24. uposlenika. U razdoblju 2027. do 2029. godine očekuje se rast za plaće i naknade u odnosu na 2026. godinu. Sukladno zakonskim propisima i svojim mogućnostima izdvajanja za naknade uposlenih planiraju se za : topli obrok 1% prosječne plate u Federaciji, prijevoz na posao i s posla, regres za godišnji odmor 50% prosječne plaće u Federaciji, otpremnina za odlazak u mirovinu, pomoć u slučaju bolesti ili smrti uposlenika i njegove uže obitelji i druge naknade sukladno financijskim mogućnostima i izvršenju proračuna za fiskalnu godinu. Iznos proračunskih sredstava za ove namjene u narednom razdoblju zavisiti će od upošljavanja novih uposlenika sukladno potrebama organa uprave, kao i mogućim dodatnim izmjenama zakonskih propisa koji regulišu predmetnu oblast.

Tabela 7. Bruto plaće, naknade uposlenih, te broj uposlenih u Općini Usora

Općina Usora	Ostvareno u 2025.	Planirano u 2026.	Projekcija u 2027.	Projekcija u 2028.	Projekcija 2029.
Bruto plaće	859.000,00	1.026.000,00	1.124.000,00	1.228.000,00	1.232.000,00
Naknade uposlenih	162.000,00	213.000,00	230.000,00	241.000,00	250.000,00
Doprinosi poslodavca	67.000,00	53.000,00	56.000,00	62.000,00	64.000,00
Broj uposlenika	24	24	25	25	25
Prosječna bruto plaća	2.983	3.562	3.747	4.093	4.107

4.2. Materijalni troškovi, usluge i sitan inventar

Ukupna općinska potrošnja za materijalne troškove i ugovorene usluge za razdoblje 2027. do 2029. trebala bi iznositi oko 450.000,00 KM godišnje. Alokacija za materijal i usluge obezbjeđuju resurse neophodne za rad proračunskih korisnika i troškove kojima se podmiruju javne potrebe. Bez dovoljno resursa za materijalne troškove, rukovodioci programa imaju ograničenu mogućnost za pružanje adekvatnih usluga lokalnoj zajednici, a što je temeljna uloga i zadaća svake administracije. Najznačajnije rashode ove kategorije čine izdaci za: komunalne usluge i komunikaciju, energiju, nabava materijala, gorivo, tekuće održavanje, bankarske usluge, osiguranje, ugovorene usluge i druge posebne usluge za potrebe oragana uprave Općine Usora. Neodgovarajuća razina potrošnje na materijalne troškove u odnosu na plaće može rezultirati manje efikasnim i djelotvornim javnim sektorom. Postupno uvođenje programiranog proračuna će u velikoj mjeri unaprijediti transparentnost prilikom raspodjele resursa i pomoći vijeću općine za raspodjelu resursa na proračunske programe koji održavaju najviše ekonomske i socijalne prioritete u Općini Usora.

Prognoze ove vrste rashoda ipak treba uzeti s rezervom s obzirom da kretanja tržišnih cijena direktno utječu na visinu potrošnje za ove namjene.

Tabela 8. Materijalni troškovi, usluge i sitan inventar

Općina Usora	Ostvareno u 2025 .	Planirano u 2026.	Projekcija u 2027.	Projekcija u 2028.	Projekcija 2029.
Mater.usluge i sit.inv.	340.000,00	403.000,00	420.000	420.000	450.000

4.3. Tekući transferi

Ukupni tekući transferi planirani su kao transferi nižim razinama vlade, (MZ), transferi pojedincima, transferi udruženjima građana, transferi javnom sektoru, transferi javnim i privatnim poduzećima i ostali tekući transferi. Značajan udio u rashodima proračuna Općine otpada na tekuće transfere.

Planiranje i ostvarenje tekući transfera na razini općinskog proračuna uveliko ovisi o Zakonskim propisima na razini Federacije i Ze-do županije koje reguliraju navedene oblasti, kao i samog transferiranja odobrenih sredstava sa više razine prema općinskom proračunu. Od ključne je važnosti usvojiti restriktivnu praksu planiranja tekući transfera i obveza sa kvalitetnim obrazloženjem analize proračunskog zahtjeva. U strukturi planiranih tekući transfera najveći dio odnosi se na transfere iz oblasti socijalne zaštite, transferi iz oblasti rješavanja pitanja o pravima branitelja, obitelji branitelja i obitelji poginulih branitelja. Općina Usora sukladno svojim mogućnostima donijela je Odluku o poticaju za obitelj sa troje i više djece i Odluku o dodjeli novčane pomoći porodicama sa područja Općine Usora. Dio se odnosi na transfer za kulturu, sport, poljoprivredu, udruženja građana, obrazovanje, zdravstvo i ostale tekuće transfere.

Tabela 9. Tekući transferi

Redni broj	Ekonomski kod		OSTVARENO 2025. G.	PLAN 2026. GODINA	PROJEKCIJA		
					2027. G.	2028. G.	2029.G.
1.	614000	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI (2+3+4+5)	1.497.000	1.736.000	1.780.000	1.848.000	1.900.000
2.	614400 614500 614600	Subvencije	117.000	102.000	110.000	105.000	110.000
3.	614200	Transferi pojedincima	642.000	786.000	790.000	800.000	800.000
4.	614100	Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	279.000	290.000	300.000	343.000	350.000
5.	614300 614700 614800	Ostali tekući transferi	459.000	558.000	580.000	600.000	640.000

4.4. Kapitalni proračun Općine Usora

Kapitalni proračun odnosi se na kapitalne transfere i kapitalne izdatke koji se realiziraju temeljem određenih dokumenta kao što su programi, strategije, odluke i drugi akti.

Kapitalni transferi jednim dijelom financiraju se iz namjenskih sredstava kao što su sredstva zaštite okoliša, posebne naknade za zaštitu i spašavanje, cestovnih naknada, vatrogasnih naknada, komunalnih naknada i ostalih namjenskih naknada.

Kapitalni projekti koji se planiraju u narednom razdoblju su:

Tabela 11. Kapitalni projekti

Redni broj	Ekonomski kod		PLAN 2026. GODINA	PROJEKCIJA		
				2027. G.	2028. G.	2029.G.
1.	821000	Poduzetnička zona Ularice	150.000	150.000	150.000	150.000
2.	821000	Poduzetnička zona Sr.Omansjka	150.000	100.000	100.000	100.000
3.	821000	Završetak dječji vrtić	700.000	500.000	0,00	0,00
4.	821000	Izgradnja Vatrogasni dom	160.000	150.000	150.000	150.000
5.	821000	Rekonstrukcija cesta - asfaltiranje	440.000	350.000	300.000	300.000
6.	821000	Uređenje i izgradnja vodotokova i izvorišta	40.000	160.000	160.000	160.000
7.	821000	Nastavak izgradnje kanalizacije	40.000	100.00	100.000	100.000
8.	821000	Izgradnja Usorski kulturni centar	0,00	300.000	300.000	300.000
9.	821000,65130	Projekti iz oblasti obrazovanja	362.000	50.000	50.000	50.000
10.	821000,65130	Projekti rekreacija i sport	0,00	50.000	50.000	50.000
11.	821000,65150	Projekti iz zaštite okoliša i zaštite pr.nesr.	152.000	150.000	150.000	150.000

Implementacija navedenih projekata u velikoj mjeri će ovisiti od viših razina vlasti tj. koliko će biti spremne ulagati u navedene projekte na području Općine Usora. Sama općina neće moći izdvojiti značajna sredstva za projekte iz proračuna.

Tabela 11. Kapitalni proračun

Redni broj	Ekonomski kod		OSTVARENO 2025. G.	PLAN 2026. GODINA	PROJEKCIJA		
					2027. G.	2028. G.	2029.G.
1		KAPITALNI TRANSFERI I IZDACI ZA NABAVU STALNIH SREDSTAVA (2+3+4+5)	2.095.000	2.612.000	2.689.000	2.724.000	2.784.000
2.	6151,6152, 6153	Kapitalni transferi	39.000	357.000	375.000	400.000	450.000
3.	616000	Izdaci za kamate	13.000	18.000	18.000	18.000	18.000
4.	821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.028.000	2.221.000	2.280.000	2.290.000	2.300.000
5.	823000	Izdaci za otplatu dugova	15.000	16.000	16.000	16.000	16.000

4.5. Vanjski dug Općine Usora

Vanjski dug općine utvrđen je na temelju Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 45/25), Zakon o Proračunima u F BiH i Zakonu o riznici u F BiH. Prema evidenciji po osnovu vanjskog duga Općina Usora po kreditu EIB-24.569 - Projekt vodovod i kanalizacija u BiH (WATSAN) u 2026. godini ima obvezu otplate glavnice u iznosu 14.989,26 KM i kamate u iznosu 17.474,57 KM. Obveze po kreditu otplate glavnice i kamate istječu 2045. godine.

POGLAVLJE 5: Proračunski prioriteti za razdoblje 2027.-2029. godine

U srednjoročnim fiskalnim projekcijama, prioritet je stavljen na usklađivanje rashoda sa raspoloživim prihodima, kako bi se obezbijedila fiskalna konsolidacija i stabilnost javnih finansija. Osnovni cilj je unapređenje proračunske discipline i efikasnije korištenje proračunskih sredstava. Posebna pažnja posvećena je reviziji postojećih programa, evaluaciji njihove učinkovitosti i usmjeravanju sredstava na sektore s visokim razvojnim učinkom. U tom smislu, racionalizacija rashoda podrazumijeva identifikaciju neefikasnih troškova, smanjenje administrativnih izdataka i unapređenje sistema kontrole potrošnje.

U narednom razdoblju prioritetni zadaci zakonodavne i izvršne vlasti trebali bi biti usmjereni na demografsku situaciju, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja i pružanje podrške lokalnom gospodarskom razvoju kroz planiranje, modernizaciju i gospodarski održivu javnu infrastrukturu i realizaciju infrastrukturnih i drugih projekata. U narednom razdoblju potrebno je smanjenje potrošnje iz općinskog proračuna planiranih za razdoblje 2027.-2029. godina na većini glavnih kategorija rashoda, obzirom da je cilj izrade Dokumenta okvirnog proračuna kreiranje kvalitetnog strateškog temelja za srednjoročno planiranje proračuna i pripremu godišnjih proračuna, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine.

Prihodovna strana projiciranog Proračuna Općine Usora za naredne tri godine predstavlja odraz gospodarske aktivnosti tijekom prethodnih godina. Projekcije su rađene na način da su uvažene ažurirane makroekonomske projekcije i korištene revidirane projekcije Federalnog ministarstva financija. Po navedenim projekcijama, unatoč izazovima na međunarodnoj razini, kao što su slabljenje globalnog gospodarskog rasta, pojačanih inflatornih pritisaka i rasta kamatnih stopa očekuje se nastavak daljnjeg rasta svih vrsta prihoda, posebno prihoda od neizravnih poreza

Struktura rashodovne strane pokazuje da se u narednom razdoblju, s ciljem održavanja stabilnog financijskog sustava i proračunske ravnoteže, nastavlja s provedbom restriktivne javne potrošnje, uz naročit fokus na kontrolu proračunske potrošnje, odnosno ograničavanje rasta tekuće potrošnje i tekućih transfera. Primarni cilj je iskoristiti višak prihoda u odnosu na planirane za usmjeravanje prema realizaciji kapitalnih projekata i javnih investicija.

Broj:02-11-358 /26
Dana,15.06. 2026

OPĆINSKI NAČELNIK
Zvonimir Anđelić, dipl. ing. građ.